

## معاون محترم بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ...

### موضوع: دستورالعمل ادغام واکسن تزریقی فلج اطفال در برنامه جاری ایمن سازی با سلام و احترام

با توجه به توزیع واکسن تزریقی فلج اطفال (IPV) جهت استفاده گروه های واجد شرایط ، دستورالعمل تجویز واکسن مذکور به شرح ذیل اعلام می گردد. خواهشمند است دستور فرمایید مراتب جهت استحضار و اجرا به کلیه مراکز بهداشت شهرستان ها ، مراکز بهداشتی درمانی ، پایگاه ها ، خانه های بهداشت و بخش خصوصی منطقه تحت پوشش ابلاغ گردد.

#### • گروه های واجد شرایط دریافت واکسن

- الف- شیرخوارانی که پس از ادغام واکسن تزریقی فلج اطفال در برنامه جاری ایمن سازی به سن ۴ ماهگی می رسند ، باید همراه با واکسن خوراکی فلج اطفال یک نوبت واکسن تزریقی نیز دریافت نمایند. در صورت مراجعه تاخیری پس از ۴ ماهگی در اولین مراجعه، واکسن تزریقی فلج اطفال همراه با سایر واکسن های مورد نیاز تجویز خواهد شد.
- ب- شیرخواران و کودکانی که به دلیل منع دریافت قطره خوراکی فلج اطفال، باید واکسن تزریقی دریافت نمایند. حداقل سن دریافت واکسن تزریقی فلج اطفال در این گروه ۶ هفتگی بوده و شامل موارد زیر است:
  - کودکان مبتلا به عفونت HIV با علامت یا CD4 پایین ( CD4 کمتر یا مساوی ۲۰۰ در سن ۶ سال و بالاتر یا CD4 کمتری مساوی ۱۵ درصد در سن زیر ۶ سال).
  - کودکان دچار نقص اولیه سیستم ایمنی .
  - کودکان تحت درمان با داروهای پایین آورنده قدرت دفاعی بدن نظیر داروهای شیمی درمانی یا کورتیکواستروئیدها (در کودکان با وزن کمتر از ۱۰ کیلوگرم ، دریافت روزانه مساوی یا بیش از ۲ میلی گرم به ازای هر کیلوگرم وزن بدن از پردنیزون یا معادل آن برای ۱۴ روز یا بیشتر و در کودکان با وزن بیش از ۱۰ کیلوگرم، دریافت روزانه مساوی یا بیش از ۲۰ میلی گرم از پردنیزون یا معادل آن برای ۱۴ روز یا بیشتر) یا کودکان تحت درمان با اشعه .
  - مبتلایان به لوسمی ، لنفوم و سایر سرطان ها .
  - دریافت کنندگان پیوند مغز استخوان که نیاز به تکرار ایمن سازی پس از دریافت پیوند را دارند.
  - در افراد در تماس خانگی با بیماران مبتلا به نقص اولیه یا اکتسابی سیستم ایمنی ، تجویز قطره خوراکی فلج اطفال ممنوع است و باید از IPV استفاده کرد.
  - در بیماران دچار آترزی مری که دارای گاستروستومی می باشند ، بهتر است به جای قطره خوراکی، از واکسن تزریقی فلج اطفال استفاده کرد.

#### • نکات مورد توجه در تجویز واکسن تزریقی فلج اطفال

- واکسن تزریقی فلج اطفال توزیع شده ۵ دزی است. واکسن تک دزی نیز برای استفاده در مناطق کم جمعیت

روستایی (برای کاهش میزان اتلاف واکسن) درخواست شده ولیکن هنوز تامین نشده است. تا زمانیکه واکسن تک دز توزیع شود بناچار از واکسن های ۵ دزی برای تمام مناطق کشور استفاده گردد.

- واکسن های ۵ دزی دارای VVM بر روی بدنه ویال واکسن می باشد.
- ویال های ۵ دزی پس از باز شدن در صورت نگهداری در شرایط زنجیره سرما ، رعایت شرایط استریل در تزریق تمام دزها ، عدم انقضای تاریخ مصرف و قرار داشتن VVM در مراحل ۱ و ۲ ، تا ۲۸ روز پس از باز شدن قابل مصرف است.

لازم به ذکر است ویال های تک دزی که قبلا به میزان محدود و برای موارد نقص ایمنی توزیع شده است، دارای برچسب VVM بر روی درب ویال می باشد. این ویال ها تا شش ساعت پس از باز شدن قابل مصرف هستند و باید با ویال های ۵ دزی افتراق داده شوند.

- رنگ واکسن از زرد پرتقالی تا نارنجی متمایل به قرمز متغیر است. باید از مصرف واکسن های به رنگ کاملاً زرد یا بنفش خودداری شود.

- واکسن باید در تمام طول زنجیره سرما در ۸-۲ درجه سانتی گراد و در طبقه میانی یا پایینی یخچال نگهداری شده و از یخ زدن آن اکیداً اجتناب شود.

- واکسن به صورت مایع بوده و میزان تزریق آن ۰/۵ سی سی عضلانی می باشد. تزریق وریدی واکسن اکیداً ممنوع است.  
- محل تزریق تا ۲۴ ماهگی در ناحیه قدامی خارجی ران راست ( محل تلاقی ثلث فوقانی و میانی ران ) و در کودکان ۲۵ ماهه و بزرگتر ، ناحیه دلتوئید می باشد.

- برای تفکیک عوارض موضعی واکسن پنتاوالان و واکسن تزریقی فلج اطفال از یک دیگر ، پنتاوالان در ران چپ و واکسن تزریقی فلج اطفال در ران راست تزریق می گردد. در صورت تزریق هم زمان با سایر واکسن ها توصیه می شود در دو اندام مقابل ویا در یک اندام با حداقل فاصله ۲/۵ سانتی متر تزریق شود.

- واکسن تزریقی فلج اطفال هم زمان و یا با هر فاصله زمانی با تمام واکسن های زنده و غیر فعال قابل تزریق است.

- از مخلوط کردن این واکسن با سایر واکسن ها باید اکیداً اجتناب شود.

- در صورت واکنش حساسیتی شدید (مانند آنافیلاکسی ) به دز قبلی واکسن ، تزریق دزهای بعدی ممنوع است.

- در موارد بیماری های متوسط یا شدید (با یا بدون تب ) و بیماری های حاد تب دار ، تزریق واکسن باید تا زمان بهبودی به

تعویق افتد.



جمهوری اسلامی ایران  
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی



شماره: ۳۰۴/۸۲۵۸  
تاریخ: ۱۳۹۴/۰۶/۰۸  
پوست بدارد

- آمار تجویز واکسن تزریقی فلج اطفال باید در فرم آماری ۱۰۵ به تفکیک گروه های سنی درج گردد.

- پس از افتتاحیه کشوری برنامه توسط مقام محترم وزارت و معاون محترم بهداشتی، برنامه در نیمه دوم شهریور در دانشگاه ها شروع خواهد شد. تاریخ دقیق شروع از طریق پورتال این مرکز به اطلاع خواهد رسید. اجرای برنامه افتتاحیه در دانشگاه ها با حضور مقامات محترم استانداری و فرمانداری، ریاست و هیات رئیسه محترم دانشگاه، صدا و سیما و رسانه های محلی و سایر مقامات محترم موجب مزید امتنان است.

**دکتر محمد مهدی گویا**  
ریس مرکز مدیریت بیماریهای واگیر